

Aneks

do Programu Wychowawczo- Profilaktycznego dla Branżowej Szkoły I stopnia na rok szkolny 2023/2024

Aneks do Programu został sporządzony na podstawie analizy diagnoz przeprowadzonych wśród uczniów klas pierwszych Branżowej Szkoły I stopnia oraz wybranych programowo starszych. Diagnoza dotyczyła czynników ryzyka i czynników chroniących związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Na poziomie klas analizy ankiet dokonali wychowawcy klas. Następnie pani Iwona Chrzanowska, członek zespołu wychowawczo- profilaktycznego, sporządziła raport końcowy z diagnozy.

W aneksie wykorzystano również wyniki ankiety dotyczącej bezpieczeństwa emocjonalnego i psychicznego w szkole skierowanej do uczniów i nauczycieli, którą przeprowadziła pani Joanna Chrzanowska, przewodnicząca zespołu wychowawczo- profilaktycznego.

Dorota Popławska- pedagog, sporządziła aneks do szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego na rok szkolny 2023/2024.

Wyniki końcowe z analizy ankiet skierowanych do uczniów:

Liczba uczniów Branżowej Szkoły- 175 osób

Płeć:

Kobieta: 87 - 49%

Mężczyzna: 67 - 38%

Typ szkoły:

Branżowa Szkoła: 144 - 82%

1. Czy w szkole są jasno określone zasady postępowania, w tym procedury w sytuacjach zagrożenia?

Tak: 105 - 60,0%

Raczej tak: 20 - 11,6%

Raczej nie: 6 - 3,4%

Nie: 13 - 7,4%

2. Czy stosujesz się do tych zasad?

Tak: 51 - 29,1%

Raczej tak: 49 - 28%

Raczej nie : 32 - 18,2%

Nie: 12 - 6,8%

3. Czy wiesz czym są narkotyki?

Tak: 116 - 66,2%

Nie: 28 - 16,0%

4. Czy wiesz czym są dopalacze?

Tak: 105 - 60,0%

Nie: 39 - 22,2%

5. Skąd wiesz o środkach psychoaktywnych (narkotykach, dopalaczach, lekach itd.)?

Od rodziców: 28 - 16%

Od wychowawcy/nauczycieli: 23 - 13%

Od kolegów/znajomych: 46 - 26,2%

Z telewizji: 39 - 22,2%

Z Internetu: 53 - 30,2%

Z gazet, z ulotek: 10 - 5,7%

Z innego miejsca: 15 - 8,7%

Nie wiem: 10 - 5,7%

6. Jaki jest Twój stosunek do osób zażywających substancje psychoaktywne?

Zdecydowanie negatywny:	33 - 18,8%
Nie zwracam na to uwagi:	26 - 14,8%
Nie podoba mi się, ale jestem tolerancyjny:	28 - 16,0%
Próbuję im pomóc:	18 - 10,2%
Nie mam zdania:	39 - 22,2%

7. Którą z poniższych dróg wybrałbyś jako skuteczne narzędzie pomocy osobie zażywającej substancje psychoaktywne?

Przekazanie informacji rodzicom osoby zażywającej narkotyki:	21 - 12,0%
Kontakt ze specjalnym ośrodkiem ds. uzależnień:	38 - 21,7%
Przekazanie informacji wychowawcy/nauczycielowi:	16 - 9,1%
Przekazanie informacji pedagogowi:	27 - 15,4%
Nie mam zdania:	40 - 22,8%

8. Czy spotkałeś się w szkole z zachęcaniem do zażywania środków psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy, leków itp.)?

Tak:	29 - 16,5%
Nie:	115 - 65,7%

9. Czy brałeś kiedyś narkotyki?

Tak:	13 - 7,4%
Nie:	103 - 58,8%
Zdarzyło się:	28 - 16%

10. Czy brałeś kiedyś dopalacze?

Tak:	24 - 13,7%
Nie:	94 - 53,7%
Zdarzyło się:	26 - 14,8%

11. Czy ktoś z Twojego najbliższego otoczenia bierze narkotyki, dopalacze, leki itp.?

Tak:	28 - 16,0%
Nie:	95 - 54,2%
Zdarza się:	21 - 12,0%

12. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś przemocy (bójka, atak słowny) ze strony kolegów czy koleżanek ze szkoły?

Tak:	36 - 20,5%
Nie:	108 - 61,7%

13. Czy uważasz, że siłą można rozwiązać konflikt?

Tak:	11 - 6,2%
Raczej tak:	12 - 6,8%
Raczej nie:	47 - 26,8%
Nie:	67 - 38,2%

14. Czy reguły, które ustalają Twoi rodzice są dla Ciebie ważne?

Tak:	54 - 30,8%
Nie:	3 - 1,7%
Nie wszystkie:	87 - 49,7%

15. Jak oceniasz swoje stosunki z matką?

Bardzo dobrze:	55 - 31,4%
Dobrze:	43 - 24,5%
Średnio dobrze:	27 - 15,4%
Źle:	6 - 3,4%
Bardzo źle:	7 - 4,0%
Nie mam matki:	6 - 3,4%

16. Jak oceniasz swoje stosunki z ojcem?

Bardzo dobrze:	44 - 25,1%
Dobrze:	41 - 23,4%
Średnio dobrze:	30 - 17,1%
Źle:	13 - 7,4%
Bardzo źle:	6 - 3,4%
Nie mam ojca:	10 - 5,7%

17. Na ile jesteś zadowolony ze swoich stosunków z przyjaciółmi?

Bardzo zadowolony:	57 - 32,5%
--------------------	------------

Zadowolony:	56 - 32%
Średnio zadowolony:	12 - 6,8%
Niezadowolony:	0 - 0,0%
Bardzo niezadowolony:	0 - 0,0%
Nie mam przyjaciół:	19 - 10,8%

18. Jak spędzasz wolny czas?

Spędzam czas z kolegami lub koleżankami:	74 - 42,2%
Czytam książki:	16 - 9,1%
Gram w gry planszowe:	1 - 0,57%
Gram w gry komputerowe:	29 - 16,5%
Uprawiam sport:	20 - 11,4%
Oglądam telewizję:	11 - 6,2%
Spędzam czas miło z rodzicami:	21 - 12%
Spędzam czas na mediach społecznościowych:	56 - 32%
Spędzam czas sam/sama:	37 - 21,5%
Pracuję:	11 - 6,2%
Inna:	7 - 4,0%

19. W których miejscach w szkole najchętniej spędzasz czas wolny i jak to robisz?

Na holach grając w gry planszowe, w ping ponga:	9 - 5,1%
Na holach z telefonem komórkowym:	38 - 21,7%
Na holach odpoczywając na pufach i innych miejscach siedzących:	41 - 23,4%
W szkolnej bibliotece/czytelni:	2 - 1,1%
W szkolnych ogrodach:	2 - 1,1%
Wychodzę poza szkołę:	41 - 23,4%
Inna:	11 - 6,2%

20. Czy uważasz, że jesteś szczęśliwy?

Tak:	36 - 20,5%
Raczej tak:	90 - 51,4%
Raczej nie:	11 - 6,2%
Nie:	7 - 4,0%

21. Czy potrafisz nazywać emocje, jakie Ci towarzyszą?

Tak, potrafię i umiem je kontrolować:	59 - 33,7%
Tak, choć niekiedy nie umiem ich kontrolować:	54 - 30,8%
Nie, nie potrafię:	26 - 14,8%
Nie radzę sobie z emocjami, potrzebuję pomocy:	5 - 2,8%

Wnioski

Mocne strony wynikające z diagnozy:

- według ankietowanych w szkole są jasno określone zasady postępowania oraz procedury w sytuacjach zagrożenia;
- uczniowie stosują się do ustalonych zasad oraz procedur, ale zdarzają się uczniowie, którzy nie respektują ustalonych zasad postępowania;
- z ankiety dotyczącej bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego uczniów w szkole wynika, że uczniowie raczej respektują zasady określone przez nauczycieli, potrafią współpracować zarówno z nauczycielami, jak i grupą rówieśniczą; raczej są zadowoleni z warunków panujących w szkole;
- młodzież ma dużą wiedzę na temat czym są narkotyki i dopalacze;
- Internet, koledzy/znajomi oraz telewizja są największym źródłem wiedzy na temat środków uzależniających;

- ankietowani uczniowie w większości wiedzą, jak pomóc osobom zażywającym substancje psychoaktywne (specjaliści z instytucji ds. uzależnień to skuteczne narzędzie pomocy osobie uzależnionej, ale też pedagog, wychowawca czy rodzice);
- ankietowani uczniowie w zdecydowanej większości zadeklarowali, że nie biorą narkotyków i dopalaczy ale pojawiają się głosy, że w szkole spotkali się z zachęcaniem do zażywania środków psychoaktywnych oraz w ich najbliższym otoczeniu zdarzają się osoby, które biorą substancje psychoaktywne;
- uczniowie w większości deklarują, że nie doświadczają przemocy fizycznej i psychicznej ze strony kolegów i koleżanek ze szkoły ale są głosy, które potwierdzają stosowanie przemocy;
- z ankiety dotyczącej bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego uczniów w szkole wynika, że w większości uczniowie mają dobre relacje z rówieśnikami w szkole;
- ankietowani uczniowie, twierdzą że konfliktu nie należy rozwiązywać siłą ale pojawiają się głosy, że należy użyć siły;
- według ankietowanych reguły ustalane przez rodziców są ważne, ale spora grupa ankietowanych zaznacza, że nie wszystkie;
- relacje uczniów z rodzicami wskazywane są na dość dobre, stosunki z matką i z ojcem oceniają na podobnym poziomie, ale też wskazują na złe relacje z rodzicami;
- uczniowie są zadowoleni z relacji z przyjaciółmi, z którymi spędzają większość wolnego czasu;
- w porównaniu z rokiem ubiegłym, uczniowie więcej czasu wolnego spędzają z rodzicami, więcej czytają, również deklarują, że w wolnym czasie pracują;
- czas wolny w szkole uczniowie najchętniej spędzają na holach grając w ping ponga, odpoczywając na pufach i innych miejscach siedzących, ale też wychodzą poza szkołę;
- ankietowani uczniowie w większości deklarują, że są szczęśliwi;
- pocieszający jest fakt, że uczniowie w większości sytuacji potrafią nazywać emocje oraz je kontrolować, ale są też osoby, które mają z tym problem.

Słabe strony wynikające z diagnozy:

- ankietowani uczniowie mają obojętny stosunek do osób zażywających substancje psychoaktywne: najczęściej nie chcą się wypowiadać na ten temat, nie zwracają na to uwagi, a nawet są tolerancyjni wobec osób zażywających substancje psychoaktywne;
- wśród ankietowanych są nieliczne osoby, które deklarują, że konflikt można rozwiązać siłą;
- czas wolny młodzież spędza na mediach społecznościowych, najczęściej w samotności, grając w gry komputerowe;
- wśród ankietowanych jest grupa osób, która twierdzi, że nie ma przyjaciół;
- czas wolny w szkole uczniowie najchętniej spędzają na holach z telefonem komórkowym oraz wychodzą poza budynek szkolny;

- spora grupa ankietowanych zaznaczyła, że nie wszystkie reguły ustalane przez rodziców są dla nich ważne, wskazują też na nienajlepsze relacje z rodzicami;
- niewielki procent uczniów nie zawsze potrafi kontrolować emocje i nie radzi sobie z nimi;
- z ankiety dotyczącej bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego uczniów w szkole wynika, że uczniowie mają dość wysoki poziom lęku, frustracji i stresu.

Rekomendacje dla wychowawców

Opierając się na wnioskach końcowych z pracy wychowawczo- profilaktycznej z minionego roku szkolnego, wynikach diagnozy i wnioskach odnoszących się do mocnych i słabych stron wynikających z analizy oraz wynikach ankiety dotyczącej bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego uczniów w szkole wychowawcy klas:

- przeprowadzą zajęcia wychowawcze dotyczące rozwiązywania konfliktów i sytuacji problemowych z jednoczesnym uświadamianiem uczniów o negatywnych konsekwencjach stosowania jakichkolwiek form przemocy w rozwiązywaniu konfliktów, jako „zgubne rozwiązanie na dorosłe życie”;
- będą dbać o postrzeganie środowiska szkolnego jako przyjaznego z jednoczesnym wzmacnianiem przekonania, że szkoła jest wsparciem w trudnych sytuacjach;
- zaplanują zajęcia z profilaktyki uzależnień, ze zwróceniem uwagi na formy pomocy osobom uzależnionym- w klasach pierwszych wykorzystać program „ARS- czyli jak dbać o miłość”, który zapewni pełną realizację profilaktyki uniwersalnej; w klasach starszych w zależności od pojawiających się problemów przeprowadzić zajęcia z profilaktyki uzależnień ze wskazaniem, na niszczącą rolę środków uzależniających;
- przeprowadzą zajęcia planowania umiejętnego wykorzystania czasu, ze wskazaniem na czas poświęcony na efektywną naukę z jednoczesnym uświadamianiem skutków uzależnienia od nadmiernej ilości czasu spędzanego na mediach społecznościowych, w tym nadmiernego korzystania z telefonów komórkowych, grania w gry komputerowe;
- zaplanują zajęcia na temat znaczenia przyjaźni, bycia w relacjach z drugim człowiekiem, niezależnie od jego wieku, co warunkuje poprawne relacje międzyludzkie, a także prawidłowy rozwój, kształtuje osobowość, sprawia, że nie jesteśmy samotni;
- przeprowadzą z uczniami zajęcia wskazujące na sposoby i miejsca spędzania czasu wolnego w szkole, bez konieczności opuszczania budynku szkolnego;
- zaplanują zajęcia o wartościach, ze zwróceniem uwagi na znaczenie rodziny, w tym roli rodziców z zaakcentowaniem, że reguły ustalane przez rodziców/dom rodzinny, stanowią zasady i wartości ważne w przyszłym życiu młodego człowieka, że warto dbać o poprawne relacje z rodzicami, gdyż związek z rodzicami jest jednym z najważniejszych w naszym życiu;
- zaplanują cykl zajęć na temat świata emocji, ich identyfikowania oraz umiejętności kontrolowania z jednoczesnym wskazaniem na sposoby radzenia z lękiem, frustracją i stresem.

Działania w odniesieniu do rodziców

Na spotkaniach z rodzicami:

- zaprezentować wybrane wyniki z diagnozy przeprowadzonej w klasie, ze wskazaniem na te, które są niepokojące i należy je poprawić oraz te, które są pozytywne i powinno się je nadal wzmacniać;
- zapoznać z wybranymi wynikami ankiety dotyczącej bezpieczeństwa psychicznego i emocjonalnego w szkole;
- uświadamiać, jakie są czynniki ryzyka zachowań niepożądanych, ze wskazaniem na rolę rodziny, jako czynnika chroniącego przed takimi zachowaniami, wskazać na znaczącą rolę rodziców w każdym aspekcie życia ich dziecka.

Celem priorytetowym do pracy wychowawczo- profilaktycznej na rok szkolny 2023/2024 powinno być kontynuowanie budowania środowiska sprzyjającego rozwijaniu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie uczenia się, które odwołują się do cech osobowościowych, umiejętności stosownego zachowania się, umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów, a tym samym współpracy w zespołach i konstruktywnych negocjacjach, radzenia sobie z otaczającą różnorodnością społeczną, radzenia z niepewnością i stresem, obejmują okazywanie tolerancji i odczuwanie empatii, dotyczą skutecznego zarządzania czasem, odwołują się do uczestniczenia w życiu zawodowym oraz uczenia się przez całe życie po przez szukanie możliwości kształcenia, szkolenia i rozwoju kariery.